

Stampa

Obrazovanje - put do lakšeg zapošljavanja

Objavljeno : 23.06.2014.

Tweet

Свиђа ми се

Obrazovanje nije čarobni štapić za smanjenje nezaposlenosti, ali jeste sredstvo kojim se treba služiti da se taj problem umanjí, zaključak je koji se može izvesti iz istraživanja o radnom statusu studenata koji su 2007. i 2012. diplomirali na univerzitetima i visokim školama u Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini. Iako većina diplomaca pronade posao za oko pola godine, svaki 10. se suočava sa dugotrajnom nezaposlenošću, a stopa nezaposlenosti viša je nego u većini evropskih zemalja. Posao se u Srbiji i dalje najčešće traži preko prijatelja i rođaka, a pokretanje sopstvenih preduzetničkih aktivnosti je na izuzetno niskom nivou.

Profesor Univerziteta Singidunum Mihajlo Babin ukazao je da su u Srbiji makroekonomske prilike takve da je za smanjenje nivoa nezaoslenosti potreban privredni rast viši od 5%.

U takvim okolnostima, kako je naveo, obrazovanje ima značajnu ulogu, i za podsticanje samožapošljavanja i otvaranja novih firmi, ali i za završetak prave tranzicije, što bi po njemu trebalo da podrazumeva i da ljudi budu spremniji da rade u privatnom sektoru, sa svim izazovima koje to nosi.

Istraživač Centra za obrazovne politike Predrag Lažetić rekao je da je istraživanje pokazalo da u generaciji koja je studije završila 2007. godine 80% njih radi, više od 7% je nakon studija imalo posao ali trenutno nije zaposleno, dok 12,8% nikada nije radilo.

"Najveće osiguranje protiv nezaposlenosti je diploma visokog obrazovanja. To potvrđuje i ovo, ali i druga istraživanja", izjavio je istraživač Centra za obrazovne politike Predrag Lažetić.

On je ukazao da je dugotrajna nezaposlenost u regionu najniža u Srbiji, a najviša u Crnoj Gori gde iznosi 15,6%, kao i da je u Srbiji izraženija kod diplomiranih na visokim školama nego na fakultetima.

"Dugotrajna nezaposlenost je najizraženija kod bionauka, odnosno biologije i ekologije, i medicinskih nauka", naveo je Lažetić, rekavši da u tim oblastima u Srbiji skoro svaki peti diplomirani nema posao. Kada je reč o generaciji 2012. godine, u prvih šest meseci do godinu dana koliko je prošlo od završetka studija do istraživanja, posao je dobio svaki drugi, kako u Srbiji tako i u BiH i Crnoj Gori.

Rodačke veze za platu od 450 evra

Posao se, kako je ukazao Lažetić, u Srbiji i dalje pronalazi najčešće preko ličnih kontakata, odnosno porodice i prijatelja, što je način za 37% anketiranih. Svaki peti nalazi posao prateći oglase na internetu i u medijima, a tek svaki 10. preko Nacionalne službe za zapošljavanje.

Background

Istraživanje je sprovedeno u okviru Tempus programa CONGRAD, čiji cilj je povećanje kvaliteta visokoškolskih sistema. U Srbiji su kontaktirana 30.302 diplomirana studenta, a na istraživanje se odazvalo 33,8%, što prema Lažetiću istraživanje čini relevantnim izvorom podataka.

Uključeni su u Srbiji univerziteti u Beogradu, Novom Sadu, Kragujevcu, privatnom fakultetu Singidunum i tri visoke tehničke škole strukovnih studija u Užicu, Nišu i Subotici, u Crnoj Gori i u Bosni i Hercegovini na univerzitetima u Banka Luci i Tuzli.

Situacija u Crnoj Gori je nešto drugačija, jer svaki treći posao pronade preko državne službe za zapošljavanje, što Lažetić pripisuje državnim programima za zapošljavanje.

Ukazano je i da je samozapošljavanje veoma retko u regionu, s obzirom na to da se samo 3,3% diplomaca odlučuje na ovakav korak.

Prosečna plata bivših studenata univerziteta i visokih škola obuhvaćenih istraživanjem iznosi 589 evra, s tim što polovina ima do 450 evra, a ostali iznad.

Najlakše se do posala dolazi u oblastima informatike i računarstva, tehnike, matematike i građevine, ka zati i biznisa, menadžmenta i administracije.

Lažetić je rekao da su ohrabrujući podaci da samo devet odsto radi posao koji nije u vezi sa studijama.

U privatnom sektoru radi 51% ispitanik koji su završili studije na univerzitetima, i dve trećine onih koji su završili visoke škole. Najzastupljeniji je sektor obrazovanja - 22,9%, a zatim informisanje i komunikacije - 9,9%, zdravstvo i socijalna zaštita - 8,7%, kao i finansije i osiguranje.

Studenti zadovoljni programima

Lažetić je kao pozitivne pokazatelje istakao i da bi 95% ispitanika ponovo upisalo fakultet, a čak dve trećine isti program na istom fakultetu, što pokazuje da je mali udeo onih koji su izrazito nezadovoljni studijama.

Prema njegovim rečima, pokazalo se i da je bolonjska reforma visokog obrazovanja dala rezultat, budući da su studenti koji su završili po tom novom sistemu davali veće ocene za različite aspekte studija od svojih kolega koji su završili po starom sistemu.

Najveći pomak studenti su primetili u upotrebi savremenih nastavnih metoda, koje su uprkos tome i dalje aspekt kojim su studenti najmanje zadovoljni.

"Ohrabruje da je sprovođenje bolonjskih principa dalo rezultat, iako mi nismo zadovoljni koliko je novca bilo na raspolaganju za sprovođenje", rekla je prorektorka za nauku Univerziteta u Beogradu Ivanka Popović.

Ona je rekla da je u kontekstu nedavnih afera u vezi sa sticanjem doktorata dobro da je istraživanje pokazalo da su studenti zadovoljni kompetentnošću univerzitetskih profesora.

Studenti u Srbiji su najbolje ocenili saradnju sa studentima i kolegijalne odnose sa 4,2 na skali od jedan do pet, a sledi stručnost nastavnog osoblja.

Osvrnuvši se na nedostatak prakse na koji su studenti ukazali, ona je rekla da firme treba da budu otvorenije za praksu, pogotovo s obzirom na to da i same traže mlade visokoobrazovane sa iskustvom.

Napisala: S.V.

Foto: Shutterstock